

Hästkunskap

Ämnet hästkunskap behandlar hästens biologi, skötsel av hästar, utrustning och tillhörande anläggningar samt ridning och körning av skolad häst. Centralt i ämnet är etiska ställningstaganden, lagar och andra bestämmelser som reglerar hästhållning. Ämnet handlar om hästens användning inom olika områden som hästsport, fritidsverksamhet och rehabilitering samt inom natur- och landskapsvård.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet hästkunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hästar och förmåga att arbeta med hästar. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hästens biologi, behov och naturliga beteende. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att iaktta och tolka hästars beteende, utveckling, hälsa och välbefinnande. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hästens användning och värde inom olika områden.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om foder, foderhantering och utfodring av hästar. Vidare ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller djuretik, säkerhet och miljö.

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att sköta hästar, utrustning, stall och anläggningar med hänsyn till hästarnas behov och beteende. Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta med hästar på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt samt med hänsyn till miljön. Vidare ska undervisningen leda till att eleverna utvecklar förmåga att följa rutiner och ta ansvar i arbetet med hästar. Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att utrusta, rida och köra skolade hästar med hästarnas välbefinnande i centrum.

Praktiskt arbete och fältstudier ska ingå i undervisningen. Eleverna ska ges möjlighet att göra stallturer för att iaktta hästars beteende och bedöma hästarnas hälsa och välbefinnande.

Undervisningen ska vara av undersökande och problemlösande karaktär. Dessutom ska eleverna ges möjlighet att samtala om djuretik och miljöfrågor i samband med hästhållning.

Undervisningen i ämnet hästkunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om hästars biologi, behov och beteenden.
2. Förmåga att sköta hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästars behov och beteende.
3. Förmåga att arbeta med hästar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.
4. Förmåga att utrusta, rida och köra skolade hästar på ett säkert sätt.

Kurser i ämnet

- Hästkunskap 1, 100 poäng.
- Hästkunskap 2, 100 poäng, som bygger på hästkunskap 1.
- Hästkunskap 3, 100 poäng, som bygger på hästkunskap 2.
- Ridning och körning 1, 100 poäng, som bygger på kursen hästkunskap 1.
- Ridning och körning 2, 100 poäng, som bygger på kursen ridning och körning 1.

Hästkunskap 1, 100 poäng

Kurskod: HAUHAS51

Kursen hästkunskap 1 omfattar punkterna 1–3 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas grundläggande kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Biologisk och teknisk grund

- Hästraser och deras utseende, egenskaper och användningsområden.
- Hästars biologi, behov och naturliga beteenden.
- Hästars betydelse för människors fritid och rekreation samt för natur- och landskapsvård.
- Rutiner i arbete med hästar.
- Hästars miljö, till exempel stallar, rasthagar, beteshagar och ridhus.
- Stallklimat, temperatur, luftfuktighet och ljus.
- Vatten och foder till hästar.
- Hygien och rengöring i arbete med hästar.
- Metoder och tekniker i arbete med skötsel av hästar, till exempel ryktning, hovvård och sadelvård.

Skötsel och hantering

- Daglig skötsel av hästar, stall och anläggningar, till exempel transport av foder, utfodring och rengöring.
- Tillsyn av hästar. Stallturer, tolkning av hästars beteende och bedömning av hästars hälsa och välbefinnande.
- Hantering av hästar med hänsyn till säkerhet och djuretik.
- Hantering av foder, strömedel och gödsel.
- Hantering och skötsel av handredskap och teknisk utrustning, till exempel vattenkopp, foderskopa och ryktborste.
- Hantering och skötsel av hästars utrustning, till exempel sadel, täcke och benskydd.
- Daglig tillsyn och skötsel av beten och rasthagar.

Arbetsmiljö, säkerhetsfrågor och bestämmelser

- Ergonomi, arbetsmiljö och säkerhet i samband med skötsel av hästar.
- Lagar och andra bestämmelser i samband med hästskötsel, till exempel djurskyddslagen, miljölagar och allemansrätten.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven **medverkar** i att beskriva hästars biologi, behov och beteende. Eleven **medverkar** också i att utföra arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven **medverkar** i att arbeta på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **på ett enkelt sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med viss säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **på ett utvecklat sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Hästkunskap 2, 100 poäng

Kurskod: HAUHAS52

Kursen hästkunskap 2 omfattar punkterna 1–3 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas fördjupade kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Biologisk och teknisk grund

- Hästars användningsområden, till exempel inom hästsport, rekreation och som dragdjur.
- Hästars biologi, behov och naturliga beteenden. Hästars hälsa och välbefinnande. Hästars behov av näring.
- Rutiner i arbete med hästar.
- Hästars miljö, till exempel stallar, rasthagar, beteshagar och ridhus.
- Stallklimat, temperatur, luftfuktighet och ljus. Mätning och justering.
- Vatten och foder till hästar. Tillgång till vatten och vattenkvalitet. Fodrets näringsinnehåll och kvalitet.
- Hygien och rengöring i arbete med hästar. Smitta och smittspridning.
- Metoder och tekniker i arbete med skötsel av hästar, till exempel ryktning, hovvård och sadelvård.
- Skador och sjukdomar samt förebyggande hälsovård.

Skötsel och hantering

- Daglig skötsel av hästar, stall och anläggningar, till exempel utfodring, rengöring och att utrusta hästen.
- Tillsyn av hästar och deras vistelsemiljö. Stallturer, kontroll av hästens vistelsemiljö, beteende, hälsa och välbefinnande. Förebyggande hälsoarbete. Visitering av hästen.
- Hantering av hästar med hänsyn till säkerhet och djuretik.
- Hantering av foder, strömedel och gödsel.
- Hantering och skötsel av handredskap och teknisk utrustning, till exempel vattenkopp, foderskopa och ryktborste. Kontroll och underhåll.
- Ryktning och bandagering.
- Hantering och skötsel av hästars utrustning, till exempel sadel, täcke och benskydd.

Arbetsmiljö, säkerhetsfrågor och bestämmelser

- Ergonomi, arbetsmiljö och säkerhet i samband med skötsel av hästar.
- Lagar och andra bestämmelser i samband med hästskötsel, till exempel djurskyddslagen, miljölagar och allemansrätten.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven **medverkar** i att beskriva hästars biologi, behov och beteende. Eleven **medverkar** också i att utföra arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven **medverkar** i att arbeta på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **på ett enkelt sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med viss säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **på ett utvecklat sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Hästkunskap 3, 100 poäng

Kurskod: HAUHAS53

Kursen hästkunskap 3 omfattar punkterna 1–3 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas fördjupade kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Fördjupning inom något av ämnets kunskapsområden, till exempel arbete med travhästar, ridhästar eller körhästar.
- Arbetsuppgifter inom valt kunskapsområde.
- Hygien och rengöring. Smitta och smittspridning samt förebyggande hälsoarbete.
- Ergonomi, arbetsmiljö och säkerhet i samband med skötsel av hästar.
- Lagar och andra bestämmelser i samband med hästskötsel, till exempel djurskyddslagen, miljölagar och allemansrätten.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven **medverkar** i att beskriva hästars biologi, behov och beteende. Eleven **medverkar** också i att utföra arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven **medverkar** i att arbeta på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **på ett enkelt sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med viss säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **på ett utvecklat sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett djuretiskt, hygieniskt och säkert sätt.

Ridning och körning 1, 100 poäng

Kurskod: HAURID51

Kursen ridning och körning 1 omfattar punkterna 1–4 under rubriken Ämnets syfte, med särskild betoning på punkt 4. I kursen behandlas grundläggande färdigheter i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Skötseluppgifter av hästar i samband med ridning och körning

- Hästars behov och beteende i samband med ridning och körning. Stallturer för tolkning av hästars beteende och hälsa.
- Hästens behov av foder, vatten och skötsel inför ridning och körning.
- Visitering av hästen med blick och hand. Hästens tecken på hälsa och välbefinnande.
- Ryktning och borstning av hästen.
- Sadling och träningsövningar av hästen.
- Bandagering.

- Ryttarens och kuskens klädsel för olika situationer.
- Skötsel av hästens utrustning, vagnar och redskap.
- Skötsel av stall och anläggningar i samband med ridning och körning.

Ridning och körning av skolad häst

- Hästars gångarter. Skritt, trav och galopp.
- Ridning och körning, till exempel som fritidsaktivitet, sport och inom rehabilitering.
- Ridning av skolad häst på ridbana.
- Körning av skolad häst på körbana.
- Träning av ryttarens och kuskens sits samt ryttarens och kuskens inverkan på hästen.

Arbetsmiljö, säkerhetsfrågor och bestämmelser

- Ergonomi, arbetsmiljö och säkerhet i samband med arbete med hästar.
- Lagar och andra bestämmelser som rör arbete med hästar, till exempel djurskyddslagen, bestämmelser om ridning i skog och mark samt på väg.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven **medverkar** i att beskriva hästars biologi, behov och beteende. Eleven **medverkar** också i att utföra arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven **medverkar** i att arbeta på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt. Eleven **medverkar** i att utrusta, rida och köra skolade hästar på ett säkert sätt.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **på ett enkelt sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med viss säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt. Eleven utrustar, rider och kör **med visst handlag** skolade hästar på ett säkert sätt.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **på ett utvecklat sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt. Eleven utrustar, rider och kör **med gott handlag** skolade hästar på ett säkert sätt.

Ridning och körning 2, 100 poäng

Kurskod: HAURID52

Kursen ridning och körning 2 omfattar punkterna 1–4 under rubriken Ämnets syfte, med särskild betoning på punkt 4. I kursen behandlas fördjupade färdigheter i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Skötseluppgifter av hästar i samband med ridning och körning

- Hästars behov och beteende i samband med ridning och körning. Stallturer för tolkning av hästars beteende och hälsa.
- Hästens behov av foder, vatten och skötsel inför ridning och körning.
- Visitering av hästen med blick och hand. Hästens tecken på hälsa och välbefinnande.
- Skötsel av stall och anläggningar i samband med ridning och körning.
- Ryktning och borstning av hästen.
- Sadling och träningsövningar av hästen.
- Bandagering.
- Ryttarens och kuskens klädsel för olika situationer.
- Skötsel av hästens utrustning, vagnar och redskap.

Ridning och körning av skolad häst

- Ridning och körning, till exempel som fritidsaktivitet, sport och inom rehabilitering.
- Hästens exteriör, rörelse och signalement.
- Hästars gångarter. Skritt, trav och galopp.
- Motionsträning och intervallträning.
- Ridning av skolad häst med utgångspunkt från grunderna i ridlärans riktlinjer.
- Träning av ryttarens sits och ryttarens inverkan på hästen. Ryttarens sits, balans och följsamhet.
- Körning av skolad häst på körbana. Körning av hästar för olika användningsområden efter hästarnas individuella förutsättningar.
- Tömfattningar, kuskens sits och hållning.
- Selning och utrustning av hästar för körning och för olika typer av arbete.

Arbetsmiljö, säkerhetsfrågor och bestämmelser

- Ergonomi, arbetsmiljö och säkerhet i samband med arbete med hästar.
- Lagar och andra bestämmelser som rör arbete med hästar, till exempel djurskyddslagen, bestämmelser om ridning i skog och mark samt på väg.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven **medverkar** i att beskriva hästars biologi, behov och beteende. Eleven **medverkar** också i att utföra arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven **medverkar** i att arbeta på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt. Eleven **medverkar** i att utrusta, rida och köra skolade hästar på ett säkert sätt.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **på ett enkelt sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med viss säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt. Eleven utrustar, rider och kör **med visst handlag** skolade hästar på ett säkert sätt.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **på ett utvecklat sätt** hästars biologi, behov och beteende. Eleven utför **med säkerhet** arbetsmoment inom skötsel av hästar, utrustning och anläggningar med hänsyn till hästens behov och beteende. Eleven arbetar på ett etiskt, hygieniskt och säkert sätt. Eleven utrustar, rider och kör **med gott handlag** skolade hästar på ett säkert sätt.